

IĪT ĪSTENOŠANAS JUDIKATŪRAS APKOPOJUMS

SAISTĪBAS UN PIENĀKUMI
STARPNIEKU PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM
EIROPAS SAVIENĪBĀ

KOPSAVILKUMS

2019. gada augusts

IĪT ĪSTENOŠANAS JUDIKATŪRAS APKOPOJUMS
SAISTĪBAS UN PIENĀKUMI STARPNIEKU PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM
EIROPAS SAVIENĪBĀ

© Eiropas Savienības Intelektuālā Īpašuma birojs, 2019. gads
Reproducēšana atļauta, ja ir norādīts avots

PRIEKŠVārds

Elektroniskās tirdzniecības daļa ES ekonomikā nemitīgi aug, un arvien vairāk uzņēmumu un patērētāju regulāri iesaistās tiešsaistes darījumos.

Pieaugot tiešsaistes aktivitātēm, paplašinās arī judikatūra, kas skar tiešsaistes starpniekus, kuri internetā saved kopā vai palīdz veikt darījumus starp trešām personām.

Tie nodrošina plašu pakalpojumu klāstu, sniedzot piekļuvi trešo personu piedāvājumiem produktiem un pakalpojumiem, tos mitinot, nododot vai indeksējot saturu, vai sniedzot interneta pakalpojumus trešām personām.

Šajā judikatūras apkopojumā ir sniegts pārskats par jaunākajām norisēm šajā strauji mainīgajā jomā un par atlasīto lietu galvenajiem secinājumiem, tostarp par Eiropas Savienības Tiesas un valstu tiesu nolēmumiem, kas pieņemti laikā no 2016. gada līdz 2019. gada sākumam.

Pārdošana tiešsaistē neaprobežojas tikai ar plaši pazīstamām tiešsaistes tirdzniecības vietām, bet to arvien vairāk izmanto mazie un vidējie uzņēmumi ar tīmekļa vietņu vai mobilo lietotņu starpniecību. Saskaņā ar Eurostat jaunākajiem statistikas datiem 2017. gadā 42 % lielo uzņēmumu Eiropas Savienībā, 28 % vidējo uzņēmumu un 17 % mazo uzņēmumu iesaistījās e-tirdzniecībā.

Līdzās likumīgiem darījumiem pastāv dažas tīmekļa vietnes vai tiešsaistes tirdzniecības vietas, kas tiek izmantotas viltotu preču pārdošanai vai kā mūzikas, video vai spēļu nelegālas lejupielādēšanas avots.

EUIPO sadarbība ar starpniekiem IĻ tiesību pārkāpumu novēršanas jomā ir pastiprināta, un tas ir viens no aizvien pieaugošajiem Novērošanas centra darbības virzieniem. Sadarbībai ar starpniekiem ir izveidota ekspertu grupa, un Birojs plāno ciešāk sadarboties ar elektroniskās tirdzniecības platformām.

Apkopojot šo judikatūru lēmumus vienā ziņojumā, *EUIPO* cer padarīt tos pieejamākus un sniegt turpmāku ieskatu par starpnieku, kurus arvien vairāk izmanto Eiropas patērētāji un visu lielumu uzņēmumi, tiesībām un pienākumiem.

Christian ARCHAMBEAU
EUIPO izpilddirektors

KOPSAVILKUMS

Tiešsaistes starpnieki apvieno vai atvieglo darījumus starp trešām personām internetā un var sniegt lielas priekšrocības Eiropas uzņēmumiem. Tomēr starpnieku pakalpojumu izmantošana var arī veicināt intelektuālā īpašuma tiesību (IĪT) pārkāpumus.

Eiropas Savienības likumdevēji ir sagatavojuši ietvaru starpnieku pienākumiem un atbildībai. Tā ES tiesību aktos ir paredzēts, ka tiesību subjektiem vajadzētu būt iespējai pieprasīt tiesas priekšrakstu pret starpnieku, kura pakalpojumus izmanto trešā persona ar nolūku pārkāptu IĪT. Nosacījumi un kārtība, kas attiecas uz minētajiem tiesas priekšrakstiem, ir jāparedz dalībvalstu tiesību aktos. Turklāt saskaņā ar jaunākajām autortiesībām digitālā vienotā tirgus direktīvā dažas platformas var izmantot sabiedrības informēšanai.

Tiesas ir atsaukušās uz dažādiem ES instrumentiem un valstu tiesību aktiem, lai noteiktu starpnieku saistību apjomu un atbildības jomu. Šis *EUIPO* judikatūras apkopojums ir saistīts ar jaunākajām judikatūras izmaiņām šajā strauji mainīgajā jomā. Tajā arī sniegts pārskats par dažādiem kritērijiem un tiesu piemēroto juridisko pamatojumu Eiropas Savienībā, kā arī par atlasīto lietu galvenajiem secinājumiem vai rezultātiem.

Apkopojumā ir iekļauti atbilstoši un svarīgi Eiropas Savienības Tiesas (EST) un valstu tiesu nolēmumi, kas pieņemti laikā no 2016. gada līdz 2019. gada sākumam. Tika ņemti vērā pavisam deviņi prejudiciālie nolēmumi, kā arī 34 tiesas nolēmumi 14 dalībvalstīs, proti, Čehijā, Dānijā, Vācijā, Īrijā, Grieķijā, Spānijā, Francijā, Itālijā, Lietuvā, Nīderlandē, Austrijā, Polijā, Zviedrijā un Apvienotajā Karalistē.

EST ir sniegusi norādījumus par atbildības kritērijiem gadījumos, kas saistīti ar iespējamiem IĪT pārkāpumiem tiešsaistē, jo īpaši attiecībā uz autortiesībām un blakustiesībām, kā arī preču zīmju tiesībām. Vairākos prejudiciālos nolēmumos Eiropas Savienības Tiesa izskaidroja jēdzienu "starpnieks". Tā precizēja nosacījumus atbrīvojumiem no atbildības un dažādu starpnieku veidu saistību apjomu pret trešo personu izdarītiem pārkāpumiem saskaņā ar Elektroniskās tirdzniecības direktīvu, Izpildes direktīvu un Informācijas sabiedrības direktīvu. Turklāt EST zināmā mērā ir precizējusi, vai un kādos apstākļos dažādu veidu starpniekus un citas puses var uzskatīt par tādiem, kas ir snieguši informāciju sabiedrībai Informācijas sabiedrības direktīvas 3. panta nozīmē.

Aptuveni puse valstu tiesas lēmumu attiecas uz aizliegumiem, kas noteikti pret interneta piekļuves nodrošinātājiem, lai apturētu un/vai novērstu trešo personu pārkāpumus. Daži no šiem lēmumiem arī noteica aizliegumus attiecībā uz meklētājprogrammām. Lietās, kas saņemtas no deviņām dalībvalstīm, tiesneši ir izstrādājuši dažādus aspektus, tostarp tiesas priekšraksta veidu, par pasākuma īstenošanas atbildīgo personu un par izmaksu vai soda maksājumu segšanu.

Vairums citu nolēmumu ir par to, vai un ar kādiem nosacījumiem platformas vai tīmekļa vietnes operatori vai citi pakalpojumu sniedzēji varētu tikt uzskatīti par intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpējiem vai būt citādi atbildīgi. Lielākā daļa no šiem lēmumiem attiecas uz autortiesībām, un valstu tiesneši bieži apspriež „sabiedrības informēšanas” kritērijus. Vairākos lēmumos ir novērtēts, vai platformai ir aktīva loma IĪT pārkāpumā un cik lielā mērā tā ir aktīva.

Visbeidzot, daži lēmumi attiecas uz iespējamo citu personu pienākumiem un to, vai šīs personas var uzskatīt par starpniekiem. Šie lēmumi attiecīgi ir saistīti ar pārdevēju tiešsaistes tirdzniecības platformu, interneta pieslēguma turētāju un maksājumu pakalpojumu sniedzēju, kas iekasē maksājumus no tīmekļa vietnes lietotājiem.

IĪT ĪSTENOŠANAS JUDIKATŪRAS APKOPOJUMS

STARPNIEKU PAKALPOJUMU SNIEDZĒJU
ATBILDĪBA UN PIENĀKUMI
EIROPAS SAVIENĪBĀ

© Eiropas Savienības Intelektuālā Īpašuma birojs,
2019. gads

Pavairošana atļauta, ja norādīts avots.